

ปัญหาความเหลื่อมล้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างของรายได้ระหว่าง “คนรวย” กับ “คนจน” ที่อยู่ในสังคมและระบบเศรษฐกิจเดียวกันเป็นอุปสรรคสำคัญมาก ไม่เพียงต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา แต่เป็นต้นตอของปัญหาทางสังคมที่รุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศ ทั้งที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้วด้วย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากปัญหาความเหลื่อมล้ำนั้น เป็นความเสียหายที่รุนแรง และหลายครั้งเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งแตกแยกในสังคม และถ้าถูกปล่อยปละละเลยเป็นระยะเวลานาน จะฝังรากลึก และก่อให้เกิดเป็นปัญหาต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างเรื้อรังในระยะยาว ยากต่อการแก้ไขเยียวยา เช่น ปัญหาการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่นๆ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและมาตรฐานการครองชีพของประเทศ ทำให้การดำเนินนโยบายเพื่อการบริหารเศรษฐกิจและสังคมของประเทศขาดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) รวมทั้งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางการคลัง (โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเสถียรภาพและความมีวินัยทางการคลัง) ของประเทศ ฯลฯ การปรากฏขึ้นของปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายประเทศ รวมทั้งในสหรัฐ ในช่วงที่มีวิกฤตเศรษฐกิจแสดงให้เห็นถึงปัญหาในเชิงโครงสร้างที่ถูกมองข้ามไป เพราะหันไปให้ความสำคัญกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่า

ถ้าจะพิจารณาความเหลื่อมล้ำในแง่ความไม่เท่าเทียมของการเข้าถึงโอกาสในทาง

เศรษฐกิจ (Economic Opportunity) ก็พบว่า สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำอาจจะเกิดขึ้นจากบทบาทของภาครัฐ ซึ่งโดยปกติมักจะเป็นเพราะการที่ภาครัฐเข้าไปดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางอย่างที่ไม่สมควร หรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเข้าไปดำเนินการ หรืออาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินมาตรการบางอย่างที่ทำให้บางกลุ่มในระบบเศรษฐกิจมีความได้เปรียบ หรือสามารถเข้าถึงประโยชน์ได้ดีกว่ากลุ่มอื่นๆ

นอกจากนี้ ก็อาจจะเกิดขึ้นจากการทำงานของตลาด ซึ่งส่วนใหญ่ในแง่นี้มักจะเป็นเพราะเกิดการล้มเหลวของการทำงานของตลาด (Market Failure) มากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่โครงสร้างตลาดไม่ได้เป็นการแข่งขันอย่างสมบูรณ์

และในส่วนสุดท้าย อาจจะเกิดขึ้นจากสังคมเองที่ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ เช่น ทศนคติของสังคมที่ชื่นชมลาภ ยศ เงินทอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะสมของความมั่งคั่ง (Wealth) มากกว่าการคำนึงถึงที่มาของความมั่งคั่งนั้น เช่น ในบางสังคมยอมรับและชื่นชมกับผู้ที่มีความมั่งคั่งมากกว่าเป็นคนเก่ง มีความสามารถโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการได้มาซึ่งความมั่งคั่งนั้น ทำให้เกิดพฤติกรรมการกอบโกยแย่งชิง และทำทุกวิถีทางรวมทั้งการทำผิดกฎหมาย ทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้มีความได้เปรียบเหนือคนอื่นในการสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นต่อตนเอง โดยไม่ได้คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวม ทั้งให้ความเสียหายเหล่านั้นถูกแบกรับโดยผู้อื่นในสังคม

แต่ในบางสังคมกลับเห็นว่า ผู้ที่มีความมั่งคั่งมากนั้นควรจะมีที่มาจากการทำงานที่เขาเหล่านั้นมีความสามารถสูงกว่าผู้อื่น สามารถประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ ตอบ

